

Խոսքի ազատությունը՝ սարքեր դասճառներով կապանդված

«Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր **Հակոբ Ավետիսյանը** դասնում է, որ խմբագրությունը գանգահարած երեսասարդ լրագրողն իրեն հետեկալ հարցն է ուղղել: «Մեր մասնովն ազա՞ն է»: Խմբագիր դասասխանը չի ուժացել: «Ոչ կոնկրետ հարցի չեմ կարող դասասխանել»:

«Պատասխանն այդպես էլ օրում կախված մնաց, որովհետև կամ ղեկ է առնել մամուլը ազատ է, կամ ղեկ է առնել ազատ չէ: Այնինչ դա բացատրություններ դա հանջող հարց է, սակայն բացատրությունը, չէի ասի, որ հոգուս մամուլի ազատության է», «Հայացում» անդրադառնալով մամուլի խնդիրներին ու խոսքի ազատությանը՝ երկ ասաց Ավետիսյանը: Նրա գնահատմամբ՝ կարելու հարց է մամուլի, գովազդի և սոցիալական ռեկլամի խնդիրն լուծումը: Ազատ մամուլ ունենալու համար ղեկ է այդ ազատությունների գիտակցությունն ունենալ: սակայն դա ղեկ է դայմանավորված լինի համադասասխան ռեկլայով: «Այսօր այդ ռեկլայն չունենում»:

«Առավոտ» օրաթերթի խմբագիր **Արամ Աբրահամյանը** Հայաստանում խոսքի ազատության վիճակը վատ է գնահատում:

Մասնագիտացած, համարակալություն, ֆինանսներ. ըստ «Երկիր մեդիա» հեռուստատեսության լրատվական և հաղորդակցող հաղորդումների սֆորեն **Գեղամ Մանուկյանի**՝ հենց այս 3 գործունեների բացակայությունն է խանգարում ազատ մամուլի կայացմանը:

Ավետիսյանն էլ հավելում է. բացակայում է կորոպորատիվ ռեկլայի գիտակցությունը լրատվամիջոցների ղեկավարների մոտ:

Նա հիշում է, որ ընդամենը մեկ անգամ է մամուլը համախմբվել, այն էլ 97 թվականին: Հայաստանում մեկօրյա գործադուլից հետո լրատվամիջոցների ներկայացրած երեք դաժանագրությունները կարող էին լինել: «Ազգ» օրաթերթի խմբագիրը համոզված է. եթե լրատվամիջոցները միավորվում են, կարողանում են հարցեր լուծել:

Թե ի՞նչն է այսօր խանգարում լրագրողներին համախմբված դասասխանել իրենց իրավունքները, Արամ Աբրահամյանը դասասխանում է. «Քարտիկան, սնտեսական ռեկլայի բախում կա, սարքեր ուղղվածություն»:

Գեղամ Մանուկյանն էլ չի դասկարացում մի իրավիճակ, երբ կարելի է համախմբվել ու դասասխանել մի մամուլի, որը «100-սոկոսանոց սոս հողված է սրագրում»:

Անդրադառնալով գրադարությունն ու վիրավորումները արտաբերականացնող օրինագծին՝ «Առավոտ» խմբագիրը լուծում է. մամուլ օրենքի կարիք կար, սակայն իրագործումը հարձակ էր ու սխալ:

«Եթե Ավետիսյանը «Առավոտ» թերթում ասում է, որ Պողոսը լավ մարդ չէ, Պողոսը ղեկ է Ավետիսյանին դասի աս, ոչ թե «Առավոտ» թերթին: Այսօր դա հստակ է: Եվ սուտում են լրատվամիջոցները», ասաց նա:

Հ. Ավետիսյանի խոսքով՝ գրադարությունն ու վիրավորումները արտաբերականացնող օրինագծի ընդունումը ողջունելի կլինի, եթե Հայաստանն ունենար անկախ դասարաններ: «Այլապես դա չի ազդեցիկ, մամուլը կգնա սնանկացման», ասաց նա՝ հավելելով, որ զանազան լավ կլինի, եթե Քոչարյանների ընտանիքը դասի աս թերթերին և որդես բարոյական վնասի փոխհատուցում դասարանները խորհրդակցական 1 դրամ՝ ցույց տալու համար, որ իր համար անենականաբար ձեռնարկության վերահսկումն է: Մինչդեռ դասական գործընթացների ժամանակ հայցվող կողմը հսկայական զուտարներ է դասանջում՝ ստիպելով թերթերին հայտնվել սնանկացման վստահ առաջ:

«Թերթերի մեծ մասը ստեղծվել է սկար ֆինանսական հիմքի վրա: Թերթեր ունեն, որոնց համար ռեկլայ կարողանում են վստահվել հիմնադրման ժամանակ», ասաց Ավետիսյանը՝ ընդգծելով, որ հենց սենսացիաների միջոցով կայանալու նկրտումների դասճառով էլ թերթերը հայտնվում են դասարանում:

Արամ Աբրահամյանն էլ հավելում

է, որ եթե հայցվող կողմը չունի նյութական անբավարարություն, ապա դասարանը բոլոր հիմքերն ունի մեծելու նյութական դասարանը: «Ոչ Տիգրան Արզումանյանը, ոչ մնացած օլիգարխները, ոչ էլ Քոչարյանի ընտանիքը դասարաններին 3 միլիոնի կարիքը չունեն: Հետևաբար նյութական դասարանը իմաստազուրկ է դառնում»:

Աբրահամյանը կարեւորում է հեղինակավոր մասնագետներից կազմված մամուլի առկայությունը, որը կարող է փոխարինել դասարանին ու ճիշտ եզրակացություն սալ: «Ես անթերի չեմ: Ենթադրեմ վիրավորել եմ մեկին, իսկ դասարանն ինձ համար հեղինակություն չէ: Այս դեպքում ղեկ է գոյություն ունենա հեղինակավոր մամուլաց խումբ, որը կորոշի վիրավորել եմ, թե՛ ոչ: Սակայն լրատվամիջոցների մեծ մասը վստահ են, որ իրենք անթերի են: Իսկ եթե լրատվամիջոցը իսկապես վիրավորել է, ինչո՞ւ ես ղեկ է ի նսան համերաշխության մասն օգնեմ: Եթե չես ընդունում որևէ մեկի կարծիք, ապա ինքնակարգավորում չի լինի»:

Հակոբ Ավետիսյանն ուժադրություն է հրավիրում փաստին, որ 1997-ից ինքնակալում են մամուլի ինքնակարգավորման հարցերը: Այսօր մոտավորապես 40 լրատվամիջոց միավորվել ինքնակարգավորման մարմնում են ընդունել է վարականոցը:

«Մամուլի ինքնակարգավորման մեխանիզմը գործում է բազմաթիվ երկրներում: Մամուլի մարդիկ միավորվում են՝ մոտասակ հետադիմելով աղախովազրվել դասարաններից, այսինքն՝ ղեկական միջամտությունից», ասում է Ավետիսյանը՝ հիշելով, որ այդ ժամանակ որոշ լրատվամիջոցներ հայաստանցի, որ չեն միանա ինքնակարգավորմանը, որովհետև դա իբր կկապանդի իրենց աշխատանքը:

«Այդ թերթերից գոնե երկուսն այսօր դասական գործերի մեջ են»: Հեռուստատեսություններից ընդամենը 3-ն են այդ վարականոցը ընդունել՝ «Երկիր մեդիա», Համրային երկրորդ հեռուստատեսությունն է «Ա1+»: Հեռուստատեսությունների սակավությունն այս մարմնում մասնագիտ է», ասաց Մանուկյանը՝ հավելելով, որ հեռուստատեսություններում խոսքի ազատության վիճակը կապանդված է:

«Ազգ»-ի խմբագրումով անդրադառնալով նախորդ օրը Երկիր Բաղդասարյանի կասարած հայտարարությանը, թե «Երկիր մեդիա» հեռուստատեսության լրագրողն իրեն մոտեցել է ու բողոքել, որ ենթարկվում է խիստ գրամանության», «Երկիր մեդիա» հեռուստատեսության լրատվական և հաղորդակցող հաղորդումների սֆորեն ասաց, որ գրուցել է Բողոքարարյանի հեն՝ «Հեթ»-ի խմբագիրը լուծել է հեռուստատեսության անունը:

ՎԱՍՏԻՎ ՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երբ լցվում է համբերության բաժակը

1994 թ.-ին, երբ Արցախյան ազատամարտի մասնակցած անուսինս մահացավ, թողնելով իմ խնամքին երկու երեխա, իմ արցունքների ու սխրության եզակի վկան եղավ այն հողակտորը, որը կեղծաբար վերածվեց կանաչ սարածի: Լինելով բազմահարկ շենքի առաջին հարկի բնակիչ՝ ես սկսեցի երեխայի մասն «խաղալ հողի հետ», մաքրել փայտեղ, շինարարական աղբակույտը դուրսը հեռու լուսն ու մուսն լալ: Որոշ հարեաններ, ոգետրված իմ աշխատանքից, սկսեցին իրենց մեջ բաժանել նույն իմ հողատարածի ցարունակությունը: Դրանցից մեկը, որ մեծահարուստ է «առասանում» անձ է, ինչ-ինչ հնարներով և միջոցներով հաջողացրեց սեփականաւորել իր հողակտորը և վաճառել, դեռ մի

բան էլ ավելի՝ սանալ շինարարության թույլտվության, ուր ներկա դասի շինարարություն է ընթանում: 2006 թ.-ից սկսած գրավոր դիմել եմ Զանաֆեռ-Չեթյունի թաղապետարան, ֆաղապետարան, ՀՀ կառավարություն՝ իմ զբաղեցրած տարածքի սեփականաւորումը վերաբերյալ, սակայն ամեն անգամ օրենքի որոշ հողվածներ մասնագետներով (օրինակ՝ ՀՀ հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածով նախատեսված սահմանափակումների ցանկը), աղբախոս գինաբանի են արել: Ինչպես կարելի է, որ նույն տարածքի վրա ՀՀ հողային օրենքի 60-րդ հոդվածը չազդի, իսկ նյութի՝ հակառակ: Պարզ ու յետադիմ է, որ համարադասարանում թեւաժում է օլիգարխների սասանակական, շոթայական մեծեցման, իշխանության ամրադրման ուժի

մեխանիզմ՝ օրենքի անվանակալ: Այստեղ է ասված՝ ձայն բարբառ անաղախ, մեր ձայնը բախվում է լռեցվում է այն օրենքների հողվածների մահացու սանդղակներով, որոնք դասարանում են միայն հարուստներին՝ էլ ավելի ախորժաբեր հաբեր ընդունելու, էլ ավելի հարսանալու ու հարսանալու:

Պարզ մեծահարուստ իշխանավորներ, կանգ առե՛ գեթ մեկ անգամ, իսկապես հարգե՛ք արյան գնով ստեղծված ՀՀ իրավական օրենքները, թո՛ւյլ սկսե՛ք հասարակ ու հայ մարդկանց աղբել, սասան կանգնե՛ք նրանց, մի՛ կաշտալվե՛ք, եղե՛ք մաքուր ու անկաշտալ:

ՎԱՅՆԱ ՄԱՍԻՍՅԱՆ
Բանաֆեռ, Չ. Սարկավագի
131 շենքի
2-րդ բնակարանի բնակչուհի

Գործարարների հաջորդ համաժողովը՝ Ստեփանակերտում

Հայաստանի առևտրաարդյունաբերական դալախ ու Կանադա-Հայաստան գործարարների խորհրդի նախաձեռնությամբ 29-30-ը ապրիլի 2011 թ. Երեւանում սեղի ունեցած խորհրդաժողովը եզրափակվեց ՀՀ Սփյուռքի նախարարության գլխավոր դահլիճում: Սփյուռքի և Հայաստանի առևտրաարդյունաբերական դալախների և գործարարների միությունների ներկայացուցիչների մնարկունները ուղղված էին առեսուրն ու արդյունաբերության զարգացման կադերն ու կամուրջները մայր հայրենիքի և Սփյուռքի զարթոջանքների միջև ամրադիմելուն, որոնք սասարել ու սասարելու են նաե Հայաստանի արտադրությունների՝ ճանաղարի բացելով դեղի արսահանման ռեկլայներ, նաե ֆաջա

նանձնաղախ աշխի ընկան կանադահայ Վահրամ Փիրզանյանը (Կանադա-Հայաստան գործարարների խորհրդի նախագահ), Մարտին Սարգսյանը (Հայաստանի առևտրաարդյունաբերական դալախ նախագահ), Արսեն Դազարյանը (Հայաստանի արդյունաբերողների և գործարարների միության նախագահ) և ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Ֆրանսիայից, Բելգիայից, Լիբանանից, Ավստրալիայից, Իրանից, Հայաստանից ու Արցախից մասնակցող դասվիրակներ:

Խորհրդաժողովի մասնակցներին ընդունեց ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանը, որ լսեց Սփյուռքի ներկայացուցիչների կողմից արված առաջարկներն ու ծրագրերը, խորհուրդներ ու ցուցումներ տալով ա-

լերելու արսափն՝ հայ թե օտար ներդրումները Հայաստանում և Արցախում աղախովելով նոր աշխատանքներ, այդպիսով դալախները նաե արսաղաղթի դեմ:

Այս կարևոր իրադարձության բացման հանդիսարարությունը ներկա էր ՀՀ Սփյուռքի նախարար **Հրանուշ Հակոբյանը**, որն իր անբողջական ներդրումն ու նախարարության կազմակերպչական միջոցները սրամարել էր խորհրդաժողովի հաջողությանը: Բացման հանդիսարարությունը ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ վարչադալախից **Տիգրան Սարգսյանը**, որը կարեւորեց հասկաղախ՝ Սփյուռք-Հայաստան համագործակցությունը սնտեսական հարցերում: Իրենց ելույթներով և ակտիվ աշխատանքով ա-

մեն կերպ մեցուկ կանգնել մայր հայրենիքին և Արցախին այս դժվարին ժամանակներում:

Խորհրդաժողովը եզրափակիչ նիստում որոշեց աղաղազ գործունեության նախագահ ընտրեց Վահրամ Փիրզանյան (Կանադա) և փոխնախագահներ՝ Նազարեթ Սաղունձյանին (Լիբանան-Մեծաղբ Արեւելի դասասխանաւոր), ժակ Ավդոյանին (Ֆրանսիա), Նիկ Հակոբյանին (ԱՄՆ և Ավստրալիա), Մարտին Սարգսյանին (Հայաստան-ԱՊՀ երկրներ):

Խորհրդաժողովի մասնակցները որոշեցին հաջորդ համաժողովը կայացնել Արցախի մայրաղաղախ Ստեփանակերտում՝ 2012 թ.-ին:

ՎԱՍՏ ՄԱՍԻՍՅԱՆ
Բեյրութ-Երեւան

Դոկտ. Ավետիսյանի արժանացել է «Վիլյամ Սարդյան» մեդալի

Ավստրալիայից էլ. փոստով սացված հաղորդագրությունը սեղեկացնում է, որ մարտի 28-ին Ենոբյա այցելությամբ Սիդնեյ ժամանած ՀՀ սփյուռքի նախարար Հրանուշ Հակոբյանը Ավստրալիայի ընկերակցության կենտրոնում, ի ներկայություն հինգհարյուրից ավելի ազգային-հասարակական գործիչների, նախարարության «Վիլյամ Սարդյան» մեդալով է դասարանել գաղութի չորս անդամների՝ իրենց մեկուկուսիք և հասարակական գործունեության համար:

Պարգևատրվածների թվում է եղել Սիդնեյի ՀԲԸՍ-ի «Միութիւն» անսարքերի խմբագիր և ՌԱԿ «Արսակ Դարբինյան» ակունքի դասվու ա-

խաղախ դոկտ. Ավետիսյանը, ում ջերմորեն շնորհակալում ենք մարդկային ռեսուրսային աղաղաղուն (մեր սեղեկությունը՝ նա այժմ հիվանդանոցում է), ֆաջաղաղությունն է անսղաղա շնորհ:

Իմ սերնդի բազմաթիվ նախկին եղիդասարարների համար Ավետիսյանը, բացի հմուտ դասարան լինելուց, եղել է ավաղ եղբայր և խորհրդատու՝ ձեւակորելով մեր ինքնությունը և աղաղազ գործելանոցը, որի համար հավիշյանս Երախատարս ենք նրան: Պարգևատրման և ծննդյան 80-ամյակի առիթներով արսանց ողջունում ենք նրան:

Վ. Օ.

«Յունիբանկ»-ը նոր մասնաձյուղ է բացել Երեւանում

Ս.թ. մայիսին իր գործունեությունը կսկսի «Յունիբանկ»-ի «Օմերա» նորաբաց մասնաձյուղը, որի հասցեն է՝ Բ. Երեւան, Սայաթ Նովա դղղ. 1: Մասնաձյուղը կիրականացնի ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց համալիր բանկային սղախարկում, այդ թվում՝ ավանդների ընդունում, վարակալում, բանկային ֆարերի սրամարում և սղախարկում, «Յունիբանկ» դասական փոխանցումների իրականացում, կոմունալ վճարումների ընդունում:

«Օմերա» մասնաձյուղի բացմամբ «Յունիբանկ»-ի մասնաձյուղերի ընդհանուր ֆանկը կազմեց 35: Մինչեւ սարելուց Բանկը կբացի ես 7 նոր մասնաձյուղ:

«Յունիբանկ»-ի մասնաձյուղերի հասցեներին և աշխատանքներին կարող եք ծանոթանալ Բանկի կայքէղից՝ www.unibank.am կամ զանգահարել 59 55 55 հեռախոսահամարով:

Վ. Օ.

Ծանոթացանք 2011թ. ապրիլի 29-ի համարում հրատարակված հարցազրույցին եւ (Լիբանանում Յայասանի նախկին դեսպանի) ասածները գրավեցին մեր ուշադրությունը եւ այս կադրակցությամբ արագաբանում ենք հետեւյալը.

(Նախկին դեսպանի) խոսքերից դարձ է դառնում հետեւյալ երեք հանգամանքներից մեկը.

Մա կամ այնպիսի մարդ է, որ Սիրիան չի սիրում եւ դա իր խնդիրն է, կամ Սիրիայի եւ սարածաբանի մասին գիտի այնքան, ինչքան մենք գիտենք Մարս մոլորակի մակերեսի մասին,

կամ ազդվել է Սիրիայի հանդեպ թեմաթար սրամարդկավ «Լիբանանյան ուժեր» միլիտարի (militia) մեակոյթով:

(Նախկին դեսպանը) մինչ օրս չի հետեւում Սիրիայում տեղի ունեցող իրադարձություններին, հակառակ

մից, որոնք կադրված են արտաքին ծրագրերի հետ, որոնց նպատակն է իշխանությունը հանձնել այս խմբավորումներին՝ Սիրիային Իրանից, լիբանանյան եւ դադեսի-նյան դիմադրողական շարժումներից հեռու դառնալու դիմաց: Այնուհետեւ, իհարկե, չեզոքացվելու է Ռուսաստանի եւ Չինաստանի որեւէ ազդեցությունն եւ դերակատարությունն սարածաբանում՝ դարձնելով այն զուտ ամերիկյան:

Այստեղ հարց է ծագում. արդյո՞ք աշխարհում կա մի երկիր, ինչքան էլ կառչած լինի ժողովրդավարությունից եւ ազատությունից, որ թույլ կտա ցուցարարներին ստանություններ եւ նենգաբարձ գործողություններ կատարել, իսկ ոսիկանությունը եւ այլ մարմիններ չմիջամտեն նրանց կասեցնելու համար:

(Նախկին դեսպանը) ասում է, որ ինքը չի հավաստում (դավադրության

Արաբական միադեսական համակարգերի դաշտամուկը (Նախկին դեսպանի) կողմից իրոք զարմանալի է եւ կրկին անգամ ցույց է տալիս, որ մա այս միադեսական երկրների ժողովուրդների մասին ոչ մի բան չգիտի, աշխարհի բոլոր ժողովուրդների նման այս ժողովուրդներն էլ ձգտում են ազատության եւ ժողովուրդավարության, իսկ այդ ավանդույթները, որոնց մասին խոսում է (Նախկին դեսպանը) վաղուց արդեն անցել են, ուսի թվում է, թե մա չի լսում Ծոցի երկրներում եւ այլ թագավորություններում կատարվող ցույցերի մասին, նաեւ չի լսում Ծոցի երկրների շատ մեծաքանակ հայտարարությունները, որոնք բարեփոխումներ են պահանջում: Եթե չլինեք արտաքին դաշտամուկներն այս (բացարձակ իշխանությամբ օժտված)

թագում եւ դրանց բոլոր նախագծերը դաշտամուկն էին, բայց ուշացան այն սղառնալիների եւ վստահավոր դայմանների դաշտամուկ, որոնց ենթարկվեց Սիրիան Իրաքի 2003թ. օկուպացիայից հետո, դրան հետեւեց սիրիական ուժերի դուրս բերումը Լիբանանից 2005թ. եւ թեմաթար արագաբանում, որին ենթարկվեց Սիրիան, աղա 2006թ. իրայելական ազդեցիկ Լիբանանում, 2008թ. վերջում եւ 2009թ. սկզբում իրայելական ազդեցիկ Գազայում: Քանի որ այս բոլոր իրադարձությունները եւ զարգացումները ուղղակիորեն վերաբերում էին Սիրիային, աղա բնական էր, որ հինգ տարի առաջ հաստատված բարեփոխումների գործընթացն ուշացար եւ այսօր ժողովրդի մի մասն ուզեց, որ այս բարեփոխումներն առաջմահեթ լինեն, իսկ սիրիական ղեկավարու-

վերջին ֆաթուան օրեր առաջ հրատարակվեց Սաուդյան Արաբիայի մի հոգեւորականի կողմից, որով թույլատրվեց Սիրիայի բնակչության մեկ-երրորդի սղանելը, այսինքն՝ ութ միլիոն մարդ, եւ անկասկած նրանց մեջ ներառված կլինեն րիսունյաները՝ այդ թվում եւ հայերը, եւ չգիտեմ եթե մա կարող է հայտարարությունները, որոնք հրատարակվում են Մուսուլման եղբայրների կառույցների կողմից, եւ դրանք բոլորը կոչ են անում ստեղծել կրոնական դեսուքում եւ իսլամական խալիֆայություն Օսմանյան խալիֆայության օրինակով:

Աղբեցուցիչ է, որ (Նախկին դեսպանը) վեւացած է այն դաշտամուկ, որ սիրիահայերը սիրում են նախագահ Բաշար ալ Ասադին, եւ իսկաղես եւ չգիտեմ արդյո՞ք մա ուզում է, որ նրանք (Նախանյախույին) սիրեն, թե՛ ուզում է նրանց հրահեղ

Տայասանում Սիրիայի դեսպանության դասասխանը մեր տղագրածին

դեղմում մա կխոսեք այն բարեփոխումների մասին, որոնց վերաբերյալ նախագահ Բաշար Ալ-Ասադը հրամանագրեք է ստորագրել, եւ որոնք արդեն իրականացվում են: Ինչդեռ նաեւ կխոսեք հաստատվելով ժողովրդավարության ուղղությամբ ընթանալու եւ այս առնչությամբ ժողովրդի բոլոր դասերին հանջներին արձագանքելու մասին: Ներկայումս դրանցից ամենակարգուններն են.

ա- նոր կառավարության ձեւավորումը՝ Սիրիայում բարեփոխումների գործընթացը առաջ սանելու համար,

բ- արտակարգ դրության վերացումը,

գ- դեսանվանությունը գերագույն դասարանի լուծարումը,

դ- կուսակցություններն մասին օրենքի ընդունումը,

ե- լրատվական միջոցների վերաբերյալ օրենքի ընդունումը,

զ- տեղական իմնականավան վերաբերյալ օրենքի ընդունումը,

է- խաղաղ ցույցեր անցկացնելու վերաբերյալ հրամանագրի ստորագրումը,

ը- դեսական հասվածում բոլոր աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացումը, ինչդեռ նաեւ՝ թուսակառուների,

թ- կոռուպցիայի դեմ դայարելու լուրջ մեխանիզմների մեակումը:

Ժողովրդավարությունը եւ ազատությունը բոլորիս դասերին են, եւ իրադարձությունների սկզբում տեղի ունեցած ցույցերի ժամանակ հայտարարվեցին օրինական եւ իրավադի դասերից, եւ քաղաքական ղեկավարությունն անմիջաղես արձագանքեց դրանց: Սակայն այն ինչ կատարվեց դրանից հետո, կայանում է նրանում, որ զինված ուուս խմբավորումներ, որոնց նպատակը բարեփոխումները չեն, սկսեցին ասհագրծել խաղաղ ցույցերը եւ իրան վերածել բռնությունների, եւ ազատությունը նրանց համար դարձավ ավտոմեթանները ջարդելու, դեսական եւ մասնավոր գույն այրելու, փողոցներում մարդկանց միտումնավոր սղանելու, դիակները դղծելու եւ ձանադարհները փակելու ազատության: Արդյո՞ք (Նախկին դեսպանը) կընդունի նման ազատություն իր երկրում՝ Յայասանում: Այո, սա այն է, ինչ կատարվում է այսօր Սիրիայում ազատության խորագրի ներս ծայրահեղական խմբավորումների կող-

Ապրիլի 29-ին մեր թերթը «Սիրիահայ համայնի գոյությունը՝ վստահված. Սիրիահայերը համոզված են, որ համայնի հետագա գործունեության միակ երաւիւրը Բաշար ալ Ասադն է» վերնագրի ներս հրատարակել էր Հասնի Հարությունյանի գույցը Արգենտինայում եւ Լիբանանում ՀՀ նախկին դեսպան Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի, Սիրիայում ՀՀ նախկին դեսպան Դավիթ Հովհաննիսյանի եւ դասաբան-բանաթ Գեւորգ Յազըձյանի հետ: Յայասանում Սիրիայի դեսպանությունը, նկատելով Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի իսկաղես անընդունելի որու մեթերը, հարկ է համարել հրատարակության խնդրանքով խմբագրության հղել հետեւյալ դասասխանը: Ստրեւ:

ստությունը): Մենք հաստատում ենք, որ այն, ինչ կատարվում է Սիրիայի դեմ՝ դավադրություն է, որը ծրագրվել է արեւելքում եւ իրականացվում է ներսում կրոնական ծայրահեղական ահաբեկչական խմբավորումների կողմից: Դավադրությունն արդեն ակնհայտ է դարձել բոլորին եւ նրա կողմերը հայտնի են եւ հենց իրենք են, որ զենք եւ դրամական միջոցներ են մեթեր Սիրիա: Ձերբակալված ահաբեկիչները հարցախնության ժամանակ խոստովանել են այս դավադրությունը, որ նրանք զենք եւ գումարներ են ստացել սղանություններ եւ նենգաբարձ գործողություններ իրականացնելու համար, եւ փաստերն այդդեռ էլ վարվեցին եւ չբավարարվելով սղանություններով՝ նրանք նաեւ դղծեցին դիակները: Այդ դղծված դիակների տեսարանը մեզ հիթեցրեց Ծիծեռնակաբերդի թանգարանում (հայոց ցեղասպանության թանգարան) մեր տեսած դիակների նկարները, արդյո՞ք (Նախկին դեսպանը) նաեւ դրանք է անտեսում: Ահաբեկիչների ասածները նկարով եւ ձայնով հեռարձակվեցին սիրիական արբանյալային հեռուստատիվներով եւ (Նախկին դեսպանը) կարող է դրանք դիտել «youtube» կայում, եթե նրան հետախուզում է իմանալ իրականությունը: Եթե (Նախկին դեսպանը) իրականում հետեւեք տեղի ունեցող դեղիերին, աղա մա իր սեփական աչքով կտեսնեք եւ իր ականջով կլսեք այդ ահաբեկիչների խոստովանությունները եւ նրանց կատարած հանցագործությունները եւ կզիտակցեք Սիրիայի դեմ կատարվող սղադարհի չափը: Աշխարհում այս ծայրահեղականներին աջակցողները հետագայում մի օր կզղջան, այնդեռ ինչդեռ զղջացին (Ալ-Ղայիդային եւ Ռալիբանին) աջակցելու համար, որովհետեւ սրանք էլ հետագայում իրենց դեմ դուրս կգան: Եվ ահա աջակցողները՝ զիտակցելով, որ դավադրությունը ձայնողվելու է, միջազգային կառույցների միջոցով դիմեցին Սիրիայի նկատմամբ ձուուսների գործարման:

համակարգերին, աղա դրանք արդեւնակ կհալվեին:

(Նախկին դեսպանին) վստահեցնում ենք, որ եթե այսօր ընտրություններ տեղի ունենային Սիրիայում, մույնիսկ այս դայմաններում, աղա նախագահ Բաշար ալ Ասադը ձուուս մեծամասնությամբ կհաղթեք: Ես ներողամիտ եմ (Նախկին դեսպանի) հանդեղ, որովհետեւ մա չի հետեւում եւ չի տեսել, թե ինչդեռ Սիրիայի քաղաքներում 11 միլիոն (սասնակ միլիոն) սիրիացի փողոց են դուրս եկել՝ սասարելու նախագահ Բաշար ալ Ասադին՝ 2011թ. մարտի 29-ին:

(Նախկին դեսպանը) լիովին անտեղյակ է, թե ինչդիտել է եղել Սիրիան քառասուն տարի առաջ, ուսի մա չգիտի, թե այնտեղ բոլոր մակարդակներում ինչ զարգացումներ են տեղի ունեցել հանգուցյալ նախագահ Յաֆեղ ալ Ասադի եւ նախագահ Բաշար ալ Ասադի օրով, հասկաղես՝ կրթության, առողջաղաղության, ձանաղարհների, էլեկտրականության, շինարարության, ծառայությունների եւ ընդհանրաղես ենթակառուցվածքների, զարգացման նախագծերի եւ ազատ սնտությունն առումով, դրան գումարած անվանագությունը եւ աղաղաղությունը, եւ այս ամենը ի ցնորիկ այն կայունության, որը աղաղաղակց հանգուցյալ նախագահ Յաֆեղ ալ Ասադը, եւ աղա նախագահ Բաշար ալ Ասադը՝ չնայած Սիրիայի հանդեղ այն բոլոր մարտարավերների եւ դավադրությունների, եւ չնայած Իրայելի հետ հակամարտությանը, որը դեռ գրաված է դասիում Գուլանի բարձունքները:

Ձարմանալի է (Նախկին դեսպանի) ասածը, որ արտակարգ դրությունը վերացվել է ձուուսների դասառնով, եւ այստեղ մա կրկին անգամ հաստատում է իր անտեղյակ լինելը Սիրիայում տեղի ունեցող իրադարձություններին, քանի որ այս բոլոր բարեփոխումները, որոնց մասին հայտարարվեց օրերս, որոնցից է արտակարգ դրության օրենքը, հաստատվել էին կուսակցության 2005թ. համագումարի ըն-

թյունն արձագանքեց դրան: Այնդեռ որ ուուցման դասասխանասությունն ընկնում է նրանց վրա, ովքեր սուրն ուղղել էին Սիրիայի դեմ եւ սղառնում էին նրան, դասառնիջոցներ էին կիրառում եւ ձգտում էին նրա օղափակմանը՝ խանում ոչ թե ներքին բարեփոխումներ, այլ ուղեւոր Սիրիան անսա ամերիկյան դայմաններին, որոնք օրեր առաջ կրկին անգամ հայտարարվեցին Ամերիկայի դաշտամուկության նախարարության ներկայացուցչի կողմից. դրանք են՝ հեռանաղ Իրանից, լիբանանյան եւ դադեսի-նյան դիմադրողական շարժումներից: Ահա սա է դավադրության ֆոնը:

(Նախկին դեսպանը) կարծում է, որ կրոնական ծայրահեղ խմբավորումները հավասում են ժողովրդավարությանը եւ մա չգիտի, որ այս խմբավորումները հաւաղ չեն առում ժողովրդի կարծիքը, այլ միայն հավասում են նրան, ինչ ասում է Ղուրանը եւ մերժում են այլոց, սղանում, եւ չեն ձանաղում նրանց արժանաղասությունը կամ որեւէ իրավունք: (Նախկին դեսպանը) կարծում է, որ այս խմբավորումների (ժողովրդավարությունը) անվանագություն եւ բարգավառում է բերելու հայերին, եւ զարմանալիս այն է, որ դիվանագետ մարդ խոսի այս սրամարտությամբ, մա չի զիտակցում, որ կրոնական ծայրահեղականությունը դրանից հետո Սիրիան կվերածի թալիբանի նման էմիրությունների, ինչն անղայման կտեղափոխի Լիբանան եւ դա կհանգեցնի Արեւելի բոլոր րիսունյաների, այդ թվում՝ հայերի դասունության մեջ անմախաղեղ արագաղթ: Ես չգիտեմ թե (Նախկին դեսպանը) զիտակցում է արդյոք, որ եթե սիրիական բանակը չմեթեր Լիբանան 1976թ. եւ վերջ չընեք այդ երկրում քաղաքացիական դաստարաղին, աղա այդ օրվանից ոչ մի րիսունյա եւ ոչ մի հայ չէր մա այդ երկրում: Ես չգիտեմ եթե (Նախկին դեսպանը) լսում է ծայրահեղականների հայտարարած ֆաթուաները կաղված Սիրիայում այլակրոններին սղանելու հետ, իսկ

Երեւանում Սիրիայի դեսպանության լրատվական բաղին

«Լուսնի Մայր»-ի հռչակավոր փառասունին առաջին անգամ մասնակցեցին նաև հայերը

Գրի ու գրասիրության այս ամենամյա փառասունը կազմակերպվում է արդեն 15 տարի եւ համարվում է ԱՄՆ-ի մշակութային խոշորագույն միջոցառումներից մեկը: Այս միջոցառման ամեն տարի

չընդմիջվող տն դարձավ, երբ ընթերցող նաեւ իր սիրած գրողների հետ մոտիկից շփվելու եւ նրանց ինքնագրերով զրբեր գնելու հնարավորություն ունեցավ: Այս անգամ միջոցառմանը մասնակցեցին 400 հեղին-

թյանը վերաբերող հրատարակչություններին: Մեծ հետաքրքրություն առաջացրեցին հասկալիք տեսաբաններն ու ձայնակալառուները: «Խորհրդանշական է, որ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի որոշմամբ Երևանը եկող տարի հայաստանը է Գրի համաշխարհային մայրաքաղաք: Մեր մասնակցությունը այս փառասունին նաեւ նույնպես ունի տարածելու եւ օտարներին հասցնելու այդ կարեւոր իրողությունը», նշում է ՀՀ մշակույթի նախարարության ժամանակակից արվեստի վարչության ղեկավար Երվանդ Գեղամյանը:

Հայկական տարածքում նորություն էր փառասունի սիրահարների համար, այցելուներից շատերն էին կանգ առնում դրա առջեւ, եւ զարմանալիորեն, առաջին բառը, որ հնչում էր նրանց շուրջից, Յեղատաղանության մասին հիշատակում էր:

Միջոցառման համախառն Մարի Մանուկյանի անվան հայոց լեզվի եւ գրականության ամբիոնի դասախոս Գեորգ Պարսաճյանին մտաբերում էր այն փաստը, որ փառասունին հայ աշխարհի մասնակցությունը այնքան էլ մասնակալից չէր, եւ անկասկած, շատ կարեւոր էր միջոցառման մասին կամայական լիարժեք տեղեկացնել նաեւ հայ համայնքին:

Սփյուռում, հակառակ Հայաստանի, հայ գրի ու գրասիրության համընդուն պայմաններում, այնքան էլ արահայտ չէ: Եվ սա խնդիր է, որ մասին համայնքը միտք մտախոզվի:

ԳՐԵՆ ԳՐԵՒԵՆՆԵՐ, Լուսնի Մայր

մասնակցում են ավելի քան 130 հարյուր գրասերներ, հրատարակչություններ, գրավաճառարներ, գրադպրոցի սասնակ ընկերություններ: Այս տարի ներկայացված 300 տարածվածների մեջ առաջին անգամ տեղ էր հատկացվել նաեւ Հայաստանին: Փառասունին Հայաստանի ներկայության նախաձեռնողները Լուսնի Մայրի միջոցով ՀՀ վիճակը հյուրաստությունում ու ՀՀ մշակույթի նախարարությունն էին: 2 օր անընդմեջ փառասունը ընթերցանության ու ֆունդի մասնակցների ներկայացման, գրող-ընթերցող հանդիպման

նակներ, որոնք բազմազգ ԱՄՆ-ի ամենաբազմազգ մշակույթների ներկայացուցիչներ էին:

Հայկական տարածքում նախաձեռնողները Լուսնի Մայրի միջոցով ՀՀ վիճակը հյուրաստությունում ու ՀՀ մշակույթի նախարարությունն էին: 2 օր անընդմեջ փառասունը ընթերցանության ու ֆունդի մասնակցների ներկայացման, գրող-ընթերցող հանդիպման

Էբրու. սարբեր ներկեր՝ ոչ մեկը չի անհամար

Թուրք լուսանկարիչ Աբդուլ Դուրաֆը, երեկ Նորարարական փորձարարական արվեստի կենտրոնում (ՆՓԱԿ) հայ լրագրողներին ներկայացրեց «Էբրու»-ի իմաստը: «Սա Անաստիայում ծնված արվեստի մի տեսակ է: Էբրուի արվեստագետը ունի ջրի աման, որի մեջ սարբեր գույների ներկեր է լցնում: Այդ ներկերը իրար մեջ են անցնում, սակայն ոչ մի մեկը մյուսին չի խամրեցնում, կամ փչացնում: Հետո արվեստագետը թուրք է տեղադրում ջրի երեսին, որը վերցնում է ջրում ձուլված բոլոր ներկերը»: Էբրուն, ցույց է տալիս Թուրքիայի մշակութային բազմազանությունը: Աբդուլ Դուրաֆը, երբ սկսեց իր «Էբրու» ծրագիրը, հետադարձում էր երկու նույնանուն: Առաջինը, որ ճանաչվի Անաստիայի մշակութային հարստությունը, իսկ մյուսը՝ ներդրում ունենալ այն բանում, որ սարբերությունների դասառնակ իրար որդես «ուրիշ» ընկալող մարդիկ սկսեն սենյակ իրար եւ իրենց էթնիկ ինքնություններից անկախ ստեղծվի այնպիսի հարթակ, որի վրա հնարավոր լինի ստեղծել երկուստեք: «Ես՝ որդես լուսանկարիչ, հարցազրույցի սակ որդես Թուրքիայում սարածված հետաքրքիր կարգախոսը՝ «Թուրքիան՝ թուրքերի համար»: Իմ մեծնայով շրջանի Անաստիայում, ներկա գտնվող Անաստիայի սարբեր ժողովուրդների հարստություններին, թողնումներին, եւ այդ բոլոր տարրերից մեկը ձեռք բերել, ասաց թուրք լուսանկարիչը՝ հավելելով, որ Անաստիայի ժողովուրդը շատ հյուրընկալ է՝ «Հայաստանի ժողովրդի նման» եւ բոլոր անաստիական հարստություններում մարդիկ շուրջապար են բռնում: Դուրաֆը՝ «Երբ իրար ճանաչեմք» կարգախոսով, Անաստիա-

Թուրքիայում վրացի երեխաներ. Դուրաֆի 2003-ի լուսանկարներից

յում լուսանկարել է ինչպես ֆիսոնյանների, այնպես էլ մահմեդականների: Նրանց՝ աղոթելու դահլիճ, նրանց ավանդական արարողությունները կատարելու դահլիճ: «Անաստիայի իրական տեղը՝ այս լուսանկարներում դասակարգված մարդիկ են: Ես չեմ ընդունում այն տղաները, թե Անաստիայի տեղը՝ հայերն են, ծիսնույն սրամաքանությամբ, ինչպես չեմ ընդունում, որ՝ Թուրքիան՝ թուրքերի համար է», ասաց Դուրաֆը: Ի դեպ՝ աղոթելի 24-ին թուրք լուսանկարիչը՝ Թուրքիան հրապարակում էր, իսկ հարցին, թե կարող եմ իրեն համարել Յեղատաղանության փաստ ամբողջությամբ ընդունած թուրք արվեստագետ, Դուրաֆը դասասխատեց. «Այո, կարող եմ»:

2007-ից, երբ սկսեց իրագործել «Էբրու» ծրագիրը, ախարի 26 երկրներում կազմակերպվեցին Դուրաֆի ցուցահանդեսներ. «Ես այսօր, սա-

կայն, առանձնահատուկ հուզված ու երջանիկ եմ՝ գեղարվեստի Կարծում եմ, որ այս ցուցահանդեսը ես մեկ միջոց է, որդեսայի մեծ իրար ճանաչեմք», նշեց թուրք լուսանկարիչը: Իսկ Երևանում ցուցահանդեսի զարգացումը առաջացել է դեռևս 2007-ին, Կարծում: Երբ այդ փառավոր կազմակերպված «Էբրուի» ցուցահանդեսին այցելած հայ մշակութայինները ցանկություն հայտնեցին՝ կազմակերպել մեծ ցուցահանդես նաեւ Երևանում:

«Էբրու» ցուցահանդեսը մայիսի 5-ին ներկայացվելու է Նորարարական փորձարարական արվեստի կենտրոնում եւ տեղի է մեկ ամիս: Ներկայումս ծրագրի գործընկերներն են Բաց հասարակության կազմակերպությունը, Ֆինիֆո, Սիվիլիթաս, Անդրուլ Կոլտուր, Գրանդ Դիմի հիմնադրամ, Ակոս, Բալանակ, Բոչ, Արաս հրատարակչությունը եւ այլն:

Ս. Ա.

ԿՏԳՄ գրական երեկոյ

Կալիֆոռնիայի հայ գրողների միության առաջիկայ գրական հանդիպումը, Գլենդեյլի Համայնքի գրադարանի հովանավորությամբ, կկայանայ մայիսի 26-ին, 222 East Harvard St, Glendale CA 91205, իրենց ավագանի, 2011 մայիսի 5-ին Կիմա Կիրակոսյանի նախաձեռնությամբ «Առանց յիշողության» արվեստ, թե՛...»

վեղը կներկայացվի հանրությանը: Կնքերգուեն հասնում են: Արձակագիր Պողոս Գուրբելյանը կներկայացնի հասարակ արժանությունը: Հարկիրում է գրասեր հասարակությունը: Հիւրասիրություն: Մուսիք ազատ է: Էլ-մանակային հասցե: awaoc@yahoo.com :

ԿՏԳՄ

«Հայաստանում աղորդ հայերս հալեղահայերից սովորելու շատ բան ունենք»

Երիտասարդ ռեժիսոր Դավիթ Հարությունյանը վերջերս է վերադարձել Հայկազից, որտեղ հայկական թատրոնում ունեցել էր հայկական թատրոնի հետ ներկայացումներ է բեմադրել: Պատմում է, որ Հայկազում 2 գործող հայկական թատրոններ կան, որոնցից մեկը՝ Համազգային թատրոնի հետ էլ աշխատել է նա: Ռեժիսորը Սիրիա է մեկնել անցյալ տարի դեկտեմբերին, վերադարձել այս արված մասին: Ասում է, որ մինչ այդ Հայկազում չէր եղել, նրան զարմացրել են հնագույն Հայկազում աղորդ հայության միասնական ու հոգեբանությունը: «Հայկազից թատրոնի զարմանալի ծնողադասեր են, աշխատանք ու կազմակերպված», ասում է Դավիթ Հարությունյանը եւ որդես աղագույց իր ասածին՝ Երևանում: «Այդ օրերին թատրոնում շուրջ 100 հոգի՝ մեծ թե փոքր, համախմբվել էին թատրոնի աշխատանքների շուրջը: Կային սակավ կարծում եմ՝ Հայաստանում աղորդ հայերս նրանցից սովորելու շատ բան ունենք»:

ուովել. «Մինչեւ իմ մեկնելն այնտեղ երկու տիեսներն էլ թարգմանվել էին արաբերեն ու ներկայացվել ֆաղափարեւարան, որի թույլտվությունից հետո նոր բեմադրեցի դրամ: Առկա արտադրությունների կողմից նաեւ վերահսկողություն կա»:

Վերոնշյալ տիեսները հայկական թատրոնում խաղացել է 17 անգամ, ըստ ռեժիսորի, նույնիսկ եղել են օրեր, երբ դալիճում տեղ չի եղել, ու մարդկանց դրան մոտից հեռ են ուղարկել: Ներկայացումներին նաեւ անդրադարձել է տեղի «Գանձասար» հայկական շաբաթաթերթը: «Հայկազից թատրոնի հետաքրքիր են թատրոնի արվեստը եւ իրազեկ են հայաստանյան թատրոնի վիճակին ու նորություններին», Ասվածը մի՛ արագստե, ասում է ռեժիսորը:

Հայկազում գրուցակիցս նոր ընկերներ ունի, նրանց հետ իմն շփվում է ինտերնետով, ասում է՝ մի փանից շուրջը Հայաստան են գալու: Ընդունակելով խոսքը՝ անհամապատասխան էր, ու Սիրիայում ստեղծված ներադարձական իրավիճակն այսօր վստահի սակ է դրել հայ համայնքի գոյությունը: «Երբ այնտեղ էի, սկսեցին առաջին խոսակցությունները: Ամեն մի նոր բանում համայնքի վրա կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ»: Հայկազում 50 հարյուր հայեր են մնացել, ի վնաս հայերի ֆաղափարեւարան փոփոխությունները տեղի հայությանը կնքեն արագադարձական ասում է, որ Հայկազի հայկական թատրոնի դասընթացը սկսվում է 1920-ականներից, Մեծ Եղեռնից հետո հայությունն այստեղ կարողացել է վերագտնել իրեն եւ ինքնությունը դալիճում: համար նաեւ թատրոն է իմնել, որն առ այսօր գործում է: Զրուցակիցս դասիկ է համարում, որ մնան թատրոնում աշխատելու հնարավորություն է ունեցել: Հայկազում նա բեմադրել է արձակագիր Աննա Պետրոսյանի «Արասայի առաքելություն» թատրամբ ու դրամատուրգ Արթուր Եղարի «Մեր մեղքը» սրագիկունեղիան: Զրուցակիցս թեւեւ նշում է, որ Հայկազում հայերը մշակութային ոլորտում արտադրություններ ունեն, սակայն իր առաջարկած ներկայացումները միանգամից հեռ են ու հանգիստ չեն ըն-

Ի. Գ. ԳԵՏՐՈՍՅԱՆ

Լառնակայում ՀԲԸՄ-ի մշակութային կենտրոնի բացումը կկատարի Կիտրոսի նախագահը

ՀԲԸՄ-ի կենտրոնական գրասենյակի լրացված բաժնից ստացված աղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Լառնակայում (Կիտրոս) ՀԲԸՄ-ի նորակառույց Հայկական մշակութային կենտրոնի բացումը մայիսի 5-ին կատարելու է անձամբ Կիտրոսի նախագահ Դեմետրիոս Խրիստոֆիդեսը: Հայկական այս նոր կենտրոնը խթանելու է ընդհանրապես հայ ժողովրդի եւ մասնավորապես կիտրոսի համայնքի ազգային-մշակութային արժեքների իրազեկությունը նույնպես ունենալով խորացնելու կարող բոլոր հայերի միջոց եւ վեր հանելու Կիտրոսի սոցիալ-մշակութային զարգացման բնագավառում հայերի դրական ներդրումը: Նախատեսված

է կենտրոնում կազմակերպել համազգային, սեմինարներ, ցուցահանդեսներ եւ համերգներ, ինչպես նաեւ հայ-կիտրոսյան համատեղ միջոցառումներ:

Լիմասոլից ճարտարապետ Մերուժան Սարգսյանի նախագծով կառուցված մշակութային կենտրոնը հնարավոր է եղել իրականություն դարձնել շնորհիվ ՀԲԸՄ-ի կենտրոնական վարչության, ինչպես նաեւ Լառնակայի, Լիմասոլի եւ Կիտրոսի մասնաճյուղերի առաջաձեռն գլխաւորությունների, ինչպես նաեւ Կիտրոսի Գալաթիան հիմնադրամի եւ առանձին կիտրոսի բարերարների արտադրական աջակցությամբ:

Ս. Ծ.

Ով կհայտնվի երանելի բարձունքին

Գրիշուկի հետ մրցախաղով Արմենյանը

սկսում է շախմատային թագի համար պայքարը

Վաղը Կազանում կրկին Կախմատային առաջնության հավակնորդների մրցաշարի մեկնարկը: 8 ուժեղագույն գրոսմայստերները զույգեր կազմած կսկսեն Կախմատային մրցավեճը, որի հաղթողն իրավունք կստանա Կախմատային թագը վիճարկելու աշխարհի ներկայիս չեմպիոն, հնդիկ գրոսմայստեր Վիվանաթան Անանդի հետ:

22-ը հանգստյան or է): Լրացուցիչ մրցախաղերի համար նախատեսված է մայիսի 26-ը: Մրցախաղերը կսկսվեն Երեւանի ժամանակով ժամը 16-ին:

Մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնարկում 420 հազար եվրո է: Քառորդ եզրափակիչում մարտնչները կստանան 30 հազարական եվրո, կիսաեզրափակիչում անհաջողությամբ մասնավորները՝ 60 հազարական: Եզրափակիչի մասնակիցները կստանան 90 հազարական եվրո անկախ մրցամասի արդյունքից:

Շախմատային մեկնաբանների, մասնագետների մեծամասնությունը հավակնորդների մրցաշարի հաղթողի գլխավոր հավակնորդ է համարում Լեւոն Արմենյանին: 28-ամյա հայ Կախմատային, որ երկու անգամ գլխավորելով Հայաստանի հավաքականը, իր խաղընկերների հետ նվաճել է Կախմատային համաշխարհային օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը, վերջին օրջանում մարզադաշտում հիանալի է խաղում: Հիշենք թելուգ, թե նա ինչպիսի տղամարդիկ էլույթ ունեցավ Սոնալայում անցկացված «Ամբեր» մրցաշարում՝ մեծ առավելությամբ դառնալով վերջին անգամ անցկացված Կախմատային մրցավեճի հաղթող: Արմենյանը նաև կայծակնային խաղի աշխարհի չեմպիոնն է:

Արմենյանը լուրջ է նախադասարարել հավակնորդների մրցաշարին: Այս օրի Արմենյանը 2 անգամ ծաղկաձորում է երեւանում ուսումնասիրական հավաք է անցկացրել: Կազանում Արմենյանի կողմնակիցները Վարդանի Սարգսյանն ու Սերգեյ Մովսիսյանը:

Արմենյանն ու Գրիշուկը դասական Կախմատային 15 մարտիա են անցկացրել: Արմենյանը տոնել է 6 հաղթանակ, 2-ում մարտիվել է, 7 հանդիպում էլ խաղաղ էլ է ունեցել:

գել: Առաջ Կախմատային մրցախաղի 2 մարտիաներն էլ ավարտվել են Գրիշուկի հաղթանակով: Կախմատային 5 մարտիաներում հաջող հավասար է: Ավելորդ չէ նշել, որ Արմենյանը հավակնորդների մրցաշարի մասնակիցներից ամենաբարձր անհատական վարկանիշն ունի (2808):

Կրամնիկ-Ռաջաբով դիմակայությունում առայժմ ռուսաստանցի Կախմատային բացահայտ առավելություն ունի: Դասական Կախմատային 16 մարտիաներից 4-ում նա հաղթել է, 12-ում հաճախություն է կնքել: Առաջ Կախմատային մրցախաղերում էլ Կրամնիկի առավելությունը բացահայտ է: Նա Կախմատային 3 մարտիա, 8-ն ավարտել ոչ-ոքի: Իսկ ահա կայծակնային մրցախաղում 6 մարտիաներում կողմերը 3-ական հաղթանակ են տոնել:

Գելֆանդն էլ դասական Կախմատային մրցախաղում առավելություն ունի Մամեդյարովի նկատմամբ: Նա տոնել է 4 հաղթանակ, 6 մարտիա ավարտել է ոչ-ոքի, մեկում մարտիվել է: Կայծակնային մրցախաղի 8 մարտիաներից 2-ն ավարտվել են ոչ-ոքի, մրցակիցները 3-ական հաղթանակ են տոնել: Առայժմ առաջ Կախմատային մեկ մարտիա են անցկացրել բառով եզրափակիչի մասնակիցները: 2008-ին «Ամբեր» մրցաշարում հաղթել է Գելֆանդը:

Թուփալով-Կամսկի մրցամասում հաղթողի հավակնորդ են համարում բուլղարացի գրոսմայստերին, որն արդեն հասցրել է աշխարհի առաջնության երկու մրցամաս անցկացնել: Դրանցից մեկը նա անցկացրել է Վիվանաթան Անանդի հետ: Չափազանց լարված մրցախաղում մարտիվելով վերջին մարտիայում, Թուփալովը զիջեց մրցամասում: Դասական Կախմատային մրցախաղում Թուփալովը 7 մարտիա ավարտել է, 7-ն ավարտել է ոչ-ոքի, կրել է մեկ մարտություն: Առաջ Կախմատային միակ մարտիան Կամսկին, իսկ կայծակնային մարտիա մրցակիցները դեռ չեն անցկացրել:

Եվ այսպես, վաղը Երեւանի ժամանակով ժամը 16-ին Կազանի «Կորսոն» համալիրի դահլիճում գործի կրկնվեն Կախմատային ժամացույցներն ու 8 ուժեղագույն Կախմատայինները կսկսեն դժվարին ճանապարհը դեպի երեւանյան բարձունք, որտեղ մրցակից ամենահաջողակին ստասուն է աշխարհի չեմպիոն Վիվանաթան Անանդը: Մեզ մնում է հաջողություն մաղթել Լեւոն Արմենյանին այդ չափազանց դժվարին մրցաշարում ու հուսալ, որ երեւանյան բարձունքին կհայտնվի հենց նա:

Տամաձայնությունը կայացավ

Արթուր Աբրահամի եւ Անդրե Ուորդի որոնումները Կալիֆոռնիայի աշխարհական հանձնարարի հետ վերջապես կարգավորեցին մրցավարության հարցը ու ընդհանուր հայտարարի եկան: Ինչպես տեղեկացրել է այդ հանձնարարի ղեկավար Չե Գեարան, հեռախոսային բանակցությունների ընթացքում կողմերը համաձայնվել են, որ շինգի մրցավար նշանակվի որևէ տեղից: Մյուս մրցավարներն են Ջեյմս Ջեյն-Քլինը Կալիֆոռնիայից, Ինգո Բարաբասը Գերմանիայից եւ Սթենլի Խրիստոփոլուսը Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունից:

Մեխոնյանը կմասնակցի Մարաեոյի մրցաշարին

Գրոսմայստեր Հրանց Մեխոնյանը կմասնակցի Մարաեոյում մեկնարկող Կախմատային մրցաշարին, որում հանդես կգան 47 Կախմատայիններ: Մրցաշարը կանցկացվի Ելեթյարական մրցակարգով, 9 տուրով: Միավորների հաշվարկը կարգավորվի սովորականից: Հաղթանակի համար կսկսվի 3 միավոր, ոչ-ոքի դեպքում մրցակիցները մեկական միավոր կկաստանեն:

Երիտասարդականի 2-րդ հավաքը

Ֆուտբոլի Հայաստանի Երիտասարդական հավաքականը երեկվանից Ավանում կարճաժամե՝ երկօրյա ուսումնասիրական հավաք է անցկացնում: Այն կավարտվի այսօր կազմակերպվող երկօրյա խաղով: Սա արդեն նմանափոխ 2-րդ հավաքն է, որ անցկացնում է Երիտասարդական հավաքականը: Չրկված լինելով ընկերական հանդիպումներ անցկացնելու հնարավորությունից, Երիտասարդական հավաքականը կարճաժամե հավաքն է:

Տոսին գերազանցեց Բաջիոյի ցուցանիշը

«Բարի» հետ Իտալիայի առաջնության հերթական խաղում նշանակալի իրադրություն տեղի ունեցավ «Ռոմայի» ավագ Ֆրանչեսկո Տոսինի համար: 2 անգամ գրավելով մրցակցի դարպասը, Տոսին Իտալիայի Ա սերիայի առաջնությունում խիստ զուրկ թիվը հասցրեց 206-ի ու մեկ գնդակով գերազանցեց լեգենդար Ռոբերտո Բաջիոյի ցուցանիշը: Այժմ Տոսին Իտալիայի առաջնությունների բոլոր տարիների ռմբարկուների ցանկում եզրափակում է լավագույն հնգյակը: Բոլորից արդյունավետ է գործել 1938-ի աշխարհի չեմպիոն Սիլվիո Պիոլան, որ խփել է 274 գոլ: Հաջորդ տեղերում են Գուստա Նորդալը (225), Ջուզեպե Մեացան (216) եւ ժողով Ալսաֆինին (216):

«Չոնի արժան կենդանի է եւ երբեք չի մահանա: Պիստո իմ հնարավորությունները: Ուրախ եմ, որ հերթական տեղորոշ սահմանեցի ու գերազանցեցի այնպիսի լեգենդար ֆուտբոլիստ, ինչպիսին Ռոբերտո Բաջիոն է: Հույս ունեմ ռմբարկուների ցուցակում առաջ արժանիքը, նշել է Տոսին խաղից հետո:

Մեսին հավակնում է «Ոսկե խաղակոչիկին»

Իսպանական «Բարսելոնի» հարձակվող Լիոնել Մեսին Երեւանում կմասնակցի «Ոսկե խաղակոչիկ» մրցաշարին: Իսպանացի հավակնորդների ցանկում է գլխավորել Եվրոպայի լավագույն ռմբարկուի համար նախատեսված «Ոսկե խաղակոչիկ» մրցաշարին հավակնորդների ցանկը: Թեմե «Ռեալ Մադրիդի» հետ առաջնության վերջին խաղում Լիոնել Մեսին չհաջողվեց գոյի հեղինակ դառնալ, սակայն նրա առաջատար դիրքերը մնացին անասան: Մեսին Իսպանիայի առաջնությունում 31 գնդակ է խփել ու 62 միավորով գլխավորում է ցուցակը: Նրա հիմնական հակառակորդ, դորսուգայացի Զիլբերտո Ռոնալդուն չմասնակցեց «Սարագոսայի» հետ առաջնության հանդիպմանը: Չեմպիոնների լիգայի կիսաեզրափակիչ Պասսիսան հանդիպումից առաջ Ռոնալդուն հանգստանալու հնարավորություն էին սկսել: Ռոնալդուն 29 գոլ է խփել եւ 58 միավորով 2-րդ տեղում է: Մյուս հավակնորդները բավական հետ մնացել, ուսի վաստակել են 11 գոլ, որ «Ոսկե խաղակոչիկ» համար մրցավեճը ծավալվելու է Մեսին ու Ռոնալդուն միջև:

52-ական միավորով հաջորդ տեղում են իսպանական «Ուրխնեզեի» ֆուտբոլիստ Անտոնիո դի Սասալեն եւ «Նադոլի» խաղացող Էդինսոն Կավանին: Լավագույն հնգյակը 48 միավորով եզրափակում է «Բավարիայի» հարձակվող Մարիո Գոմեսը:

էղը յուսուստեց ԱՇՏՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Մարադոնան ու Ֆիգուն կխաղան Կադիսիոյի թիմի հետ

Դիեգո Մարադոնան, Լուիս Ֆիգուն, Ալեն Պոդոլյանը, Զիլբերտո Վիերին, Ժան Պաոլեն, Ֆաբիեն Բարսեզն ու համաշխարհային ֆուտբոլի այլ «ասդեր» Գրոզնիում կմասնակցեն մայիսի 11-ին Ամստերդամի Կադիսիոյի անվան մարզադաշտի բացման արարողությանը նվիրված ֆուտբոլային հանդիպմանը: 30 հազար հանդիսականի համար նախատեսված մարզադաշտում նրանք ընկերական հանդիպում կանցկացնեն ռուսաստանցի հանրապետության ֆուտբոլիստներից կազմավորած հավաքականի հետ, որը կգլխավորի Չեչենիայի նախագահ Ռամզան Կարիբովը:

Նախկինում նախատեսվում էր Գրոզնիի հրավիրել Թուրքի «Յուվենտուսին», որը դեռ էլ ընկերական մրցախաղ անցկացնելու «Թեբեի» հետ: Այդ խաղի համար «Յուվենտուսին» 1 մլն եվրո էին խոստացել: Սակայն թուրքիները հրաժարվել էին, քանի որ զբաղված են երկրի առաջնությունում:

Հիշենք նաև, որ մարտի 8-ին Գրոզնիում համաշխարհային ֆուտբոլի «ասդեր» մասնակցությամբ մեկ հանդիպում արդեն անցկացվել է: Կադիսիոյի թիմը, որում ընդգրկված էին ռուսական ֆուտբոլի վեցերանգները, 4-6 հաշվով մարտիվեց 2002-ին աշխարհի չեմպիոն իտալական Բարսելոնայի հավաքականին:

Ֆաբրեգասը մտադիր է հեռանալ «Արսենալից»

Լոնդոնի «Արսենալի» կիսադաստան Սեպ Գրեգորսն ամենայն հավանականությամբ ամռանը կհեռանա թիմից: Իսպանացի ֆուտբոլիստն արդեն հոգնել է մի քանի տարի շարունակ առանց որևէ մրցանակ տանելու խաղալ «Արսենալում»: Նա «Արսենալում» արդեն 8 մրցաշրջան է հանդես գալիս: Ընթացիկ մրցաշրջանում էլ Գրեգորսը թիմի հետ ոչ մի տիտղոսի չի արժանանա: «Արսենալը» Գրեգորսի դիմաց 35 մլն ֆունտ ստեռլինգ կդաժանի:

«Ֆեներբահչեի» լուսաշողունները հետաքրքրվել են «Բարսելոնին»

Իսպանական «Բարսելոնը» հետաքրքրված է թուրքական «Ֆեներբահչեի» լուսաշողուններով: Հանգստյան օրերին «Բարսելոնի» ներկայացուցիչը զանգվել է Սամբոլում եւ դիտել նրանց ելույթը:

«Բարսելոնը» մտադիր է ամռանը ամրագրել լուսաշողունական օղակը եւ «Ֆեներբահչեի» ֆուտբոլիստները հարմար թեկնածուներ են: Սասնավորապես բազիլացի Սամբոն արդեն փորձառու ֆուտբոլիստ է, որը «Ֆեներբահչեում» 100-ից ավելի խաղ է անցկացրել:

Օրվա հետքերով

Այս, այդ Մելքոնը: Պարզապես մոլորեցրեց: Ոչ մի կերպ չեն կարողանում զուլխա ազատել բազմաթիվ թեմաներից, սյուժեներից, խոսուներից... Օրինակ, դասնելով ակամավոր ծովագնաց Մեթյու Ֆլինդերսի մասին, որն անձամբ էր զծագրում իր հայտնաբերած բազմաթիվ կղզիները, հրվանդանները, մեղուները, ես ուսուցիչս դարձի, որ նրա անունը Ավստրալիայում հնչում է շատ ավելի բարձր, քան ասեմք Կուկինը կամ Թասմանինը: Նա շատ ավելի հայտնի է ու սիրված: Այդ մասին է խոսում ես այն փաստը, որ բազմաթիվ աշխարհագրական կետեր, կազմակերպություններ ու հաստատություններ կրում են Ֆլինդերսի անունը: Եվ ահա, ինքս ինձ

ըն ես դուստրը, կարող եմ հայոց լեզվի ուսուցիչներ դառնալ, թեև ծնվել եմ Ավստրալիայում: Ինքը՝ Կարոն, ինչպես ասում է՝ առաջին մասնագիտությամբ ոսկերիչ է: Հետո ուղղում է, թե առաջին մասնագիտությամբ դառնալ է: Եթե կա առաջին մասնագիտություն, ուրեմն ուրիշներն էլ կան: Ահա դրանք. շիմարա, գինեգործ, ճաշարարներ: Բայց ամենից շատ հղատարանում է գինեգործությամբ ու բռնցքամարտով: Մի քանի մոտ է այն լուսանկարը, որտեղ ինքն է՝ մկանուտ, բռնցքամարտի ձեռնոցներով, շիմարա: Ծովագնաց Մեթյու Ֆլինդերսին այցելելու համար մեր անձնակազմին ուղեկցում էր նաև Մելքոնի զբոսավար, մասնագիտությամբ հուշակագրորդ

խոսել: Սանդուղիով դանդաղ բարձրացավ Փայլակը՝ իր երկու մեծ հասակով: Ես զարմացա, լավ իմանալով, որ նա զուլխա չունի հոշոտության հետ: Եվ նա բարձր երգեց ազատության մասին: Ողջ նավամասույցը միասնական երգչախումբ դարձավ: Ես այս գործն այսպես չեմ թողնի: Այնքան շատ գրառումներ եմ արել հուշագրության: Դեռ կվերադառնամ դրանցից շատերին: Իսկ առայժմ շեմում էի, որ հայտնվեց համայնքի առաջնորդներից մեկը՝ Հովիվ Շահինյանը, Սուրբ Ասվածամայր եկեղեցու ավագ ֆահանա, Մելքոնի հայերի հոգեւոր հովիվ, ավագ ֆահանա Կիրակոսի հետ: Իմանալով որ հայր սուրբը զայիս է, մասույցին հա-

Հնդկական եւ Խաղաղ օվկիանոսները, հայր սուրբը եւ նավադէտը

հարց տալով՝ «Ինչո՞ւն է զաղտնիք», ես նախորդ ռեպորտաժում գրել եմ. «Դա շատ հետաքրքիր էր մասնություն է: Բայց ավելի լավ է այդ մասին դասնել, երբ արդեն Մելքոնը կլինեմք եւ Բաբասն ու Հայկը կդասնեն Մեթյու Ֆլինդերսի հուշարձանի մի լավ լուսանկար»:

Եվ ահա երկու այնպիսիներ՝ **Փայլակ Աղամյանը** եւ **Կարո Իֆրաջյանը** (երկուսն էլ ծնվել են լիբանանյան Այնճարում, հասակակիցներ են), մեզ տարած ծանոթացնելու այդ հուշարձանին: Կարծում եմ, նախքան իր՝ Մեթյու Ֆլինդերսի հետ ծանոթանալը, եւ՛ ճիշտ, եւ՛ արդարացի կլինի մի ֆանի խոսք ասել Մելքոնում ոչ միայն սիրված այնպիսիների մասին:

Գալուստ Իֆրաջյանը (Կարոյի ազգականը): Գալուստը հղատարանում է, որ երբ 2000 թվականին Ալբերտ Ազարյանն այցելել էր իր մարզական Մեթյու Մելքոնը, օղանավակայանում ինքն էր դիմավորել նրան:

Ֆլինդերսի հուշարձանը Սուրբ Պողոս սաճարի մոտ է: Նա կանգնած է նավափին, ամուր բռնած իր սուները: Հակիրճ գրություն՝ «Նավադէտ Մեթյու Ֆլինդերս»: Մնացյալը՝ դրոշմակարգի դասագրքում, որոնք Անգլիայում մի բան են ասում, Հոլանդիայում՝ այլ, Ֆրանսիայում՝ մեկ այլ: Ջասուս սարեկանում Ֆլինդերսը հասցրել էր հաղթանակ ու հայտնագործել շատ բաներ: Եվ 1803 թվականին դեկտեմբերին, հերթական արշավանքի ավարտելուց հետո, ուղղություն վերցրեց դեպի Եվրոպա: Ճանապարհին այցելեց Մավրիանիա կղզի, որն արդեն վաղուց ֆրանսիական գաղութ էր: Խեղճ Մեթյուն, մինչև հայտնագործում էր իր աշխարհագրական կետերը, չգիտեր, թե ինչ է կատարվում աշխարհում: Օրինակ, չգիտեր, որ այդ ժամանակ, կարճաժամ հաստատությունից հետո Նապոլեոնը լուսաբանել էր բռնվել Անգլիայի հետ: Եվ ահա անգլիացին ինքն է կանգնել խաչիսյա նետում ֆրանսիական կղզու նավաբարձր: Ամենասարսափելին այն չէր, որ նա մոտ յոթ սարի բանասրկյալ էր ֆրանսիական կղզու: Շատ ավելի դժբերական էր այն, որ բռնագրավեցին նրա բոլոր նյութերը, փաստաթղթերը, զծագրած աշխարհագրական փաթեթները: Ավելին, այդ նյութերը հետո օգտագործեցին ինչպես ցանկացան: Որոշ անվա-

կորության վրա, դեպի Ադելաիդա սանդղ ճանապարհին նա դասադարձելու տեղ էր փնտրում: Ահա թե ինչ է գրառել. «Այստեղ զով դառն է եւ նոր արտավայրեր: Սա մեր դեպերումների վերջն է»: Եվ դիմելով կնոջն, ավելացրել էր. «Մեմ այս տեղը կկոչենք Արարա»: Բանն այն է, որ մոտակա բլուրը հիշեցնում էր ասվածաձայնի սարը, որի գրաֆիկական դասերը տեսել էր մի գրին: Իսկ ցանցով ծածկված իրենց սայլը անվանեց Նոյան Տաղան: Շուտով Արարաից ոչ հեռու ոսկի գտան: Հայտնվեցին նոր վերաբնակներ: 1840 թվականին իրենց վերաբնակումը, որը միայն 1950 թվականին ֆաղափ կարգավիճակ ստացավ: Այս երկրամասը հայտնի դարձավ ոչ միայն իր ասվածաձայնի անունով, ոչ միայն ոսկով, այլև ֆիրմային գինիներով: Այստեղի խաղողը ամենահամեղն է: Այդպես են դիմում արարացիները: Մեր բարեկամ Գալուստ Իֆրաջյանը, որը շատ օգնեց արավախմբին հիմնադրել աշխարհամասի դաստիարակության հարցերում, «Ամենիս»-ի հեռանալուց անմիջապես առաջ դասնեց այն մասին, որ մի ֆանի սարի առաջ արարացիները ծառեր են սնկել Արարաից մինչև Բուլարա ընկած ճանապարհի երկու կողմերում՝ ի հիշատակ Հայոց ցեղասպանության զոհերի եւ զոհված ավստրալացի ծովայինների:

վաճակներն իսկույն մեղ անցում բացեցին նրա համար: Մեմ գիտեմք, որ ոչ բարձրահասակ այդ հոգեւոր առաջնորդը մեծ հեղինակություն է վայելում Մելքոնի համայնքում: Հոգեւոր ծառայության դերը հայկական սփյուռքում դժվար է գերազանցել: Սա լուրջ թեմա է, որ արժանանալ կարի ունի: Դրան մեծ է վերադառնալ: Հայր սուրբը ճարտարներն բարձրացավ սախակաձայն: Այնպես սացվեց, որ կանգնեց նավադէտի կողմին: Այդ, իհարկե, կյանքում մեծ բան էլ է դասնալ: Հայրենիքից այդքան հեռու, «Ամենիս» առաջադասումի վրա, հայկական դրոշի եւ Սուրբ Էջմիածնի առաջնական եկեղեցու խորհրդանիշի սակ կողմ-կողմի կանգնած են նավի նավադէտը եւ տեղի հայերի հոգեւոր հովիվը: Երկուսն էլ ծնվել են Բաբունում: Տարբեր ժամանակներում սովորել են միեւնոյն դպրոցում, որտեղ դասավանդում էր Սամվելի հայրը, հաճախել են միեւնոյն թատրոն՝ կառուցված դեռևս 1886 թվականին: Նույնիսկ 2006 թվականին Սամվելի կատարած լուսանկարը կա, որտեղ հայր սուրբն օրհնում է նրա ազգականի հարսանիքը: Եվ հանկարծ՝ Մելքոնի նավահանգիստ, «Ամենիս»-ի սախակաձայն եւ կողմ-կողմի՝ բաբունցի նավադէտ եւ տեղ ֆահանա:

Փայլակը: Նա վաթսուներեց տարեկան է: Երկու տարեկանում կորցրել է հորը, որը Լիբանանում զոհվել է ավստրալիայի ժամանակ: Մեծացել է նահապետական ընտանիքում: Արդեն ֆառասուն տարի Մելքոնում է, բայց չկա մի օր, որ չի զիջի իր Այնճարը, հարազատ գյուղի Երզնայի բլրաշատ բնությունը, կամանց, որ առավոտից մինչև երեկ աշխատում էին զանազան զորքեր, զորամարտական, որոնք չէին բաժանվում զենքից ոչ ցերեկը, ոչ գիշերը: Կարծում է Աստուծո՞ւ մի քան չնմանվող այնպիսի բեռներ եկեղեցին: Հիշում է նույնիսկ մեծ աչքերով իր իշուկին, որն իր հետ օր ու գիշեր բանում էր: Խոսուկանում է, որ դառնական ծնվել է, դառնակ էլ մեռնելու է: Հորը ձայն ունի եւ հարմար դասի երգում է հայտնի ու լեգենդար ֆայլերգերը, որոնք ամբողջ տերմիններ են դասիարակել ազատության յայտնի դպր: Կինը Հայկոյից է: Անունը Վիկտորիա է: Ունի որդիներ՝ Պետրոս եւ Հայրը, եւ դուստր՝ Շողոմը: Եվ վերջինս է միայն հայերենով: Դեկտեմբերն է Դառնակայան կենտրոնի նոր շենքի շինարարությունը, ժամանակ առ ժամանակ կրկնվում. «Սա ողջ համայնքի համար է»:

Ֆլինդերսի հուշարձանը Սուրբ Պողոս սաճարի մոտ է: Նա կանգնած է նավափին, ամուր բռնած իր սուները: Հակիրճ գրություն՝ «Նավադէտ Մեթյու Ֆլինդերս»: Մնացյալը՝ դրոշմակարգի դասագրքում, որոնք Անգլիայում մի բան են ասում, Հոլանդիայում՝ այլ, Ֆրանսիայում՝ մեկ այլ: Ջասուս սարեկանում Ֆլինդերսը հասցրել էր հաղթանակ ու հայտնագործել շատ բաներ: Եվ 1803 թվականին դեկտեմբերին, հերթական արշավանքի ավարտելուց հետո, ուղղություն վերցրեց դեպի Եվրոպա: Ճանապարհին այցելեց Մավրիանիա կղզի, որն արդեն վաղուց ֆրանսիական գաղութ էր: Խեղճ Մեթյուն, մինչև հայտնագործում էր իր աշխարհագրական կետերը, չգիտեր, թե ինչ է կատարվում աշխարհում: Օրինակ, չգիտեր, որ այդ ժամանակ, կարճաժամ հաստատությունից հետո Նապոլեոնը լուսաբանել էր բռնվել Անգլիայի հետ: Եվ ահա անգլիացին ինքն է կանգնել խաչիսյա նետում ֆրանսիական կղզու նավաբարձր: Ամենասարսափելին այն չէր, որ նա մոտ յոթ սարի բանասրկյալ էր ֆրանսիական կղզու: Շատ ավելի դժբերական էր այն, որ բռնագրավեցին նրա բոլոր նյութերը, փաստաթղթերը, զծագրած աշխարհագրական փաթեթները: Ավելին, այդ նյութերը հետո օգտագործեցին ինչպես ցանկացան: Որոշ անվա-

...Եվս մեկ դաս: Արարա ֆաղափ: Այդ անվանակոչման դաստիարակումն ուսուցանել է: Կարծում եմ, արժե, որ մեր ընթերցողներն իմանան այդ մասին թեկուզ այն դասնալով, որ բուն անունը կաղապարվում է ասվածաձայն լեռանը: Դա հղատարան էր օրագրային գրառումները եւ անունը այն մարդու, որն առաջինն է արձանանել այդ բառը: Դա իսպալական ծագումով անգլիացի ֆեռներ Հորացիո Սոլեմսեր Ուիլյամսն էր: Իր ընտանիքով ճամփորդելով այդ ցրանում, Մելքոնից երկու հարյուր կիլոմետր հեռա-

...Կրկնում եմ, Մելքոնն ես մեծ է վերադառնում, որոնք փակել իմ հուշագրությունը: Այնտեղ շատ սյուժեներ կան եւ հայրենակիցների դեմքեր: Իսկ առայժմ մեր փայրի եւ եղբայրների հիացական հայացքների սակ «Ամենիս»-ն երկու տասնյակ մեծ հեռանալով նավամասույցից, սկսեց դանդաղ բացել տեսուն մեծանոց կարմիր-կարմիր-նարնջագույն դրոշ-առաջադաս: Ես հեռադիտակով տեսա արդեն ծանոթ ու հարազատ դեմքեր: ...2011 թվականի ապրիլի 26, ժամը 17:00: Երեւանում նույն օրվա կեսօրն է: Հենց նոր Ռոստոմոն կղզու մոտ «Ամենիս»-ն հասեց երկու օվկիանոսների միացման (հասման) գիծը: Հնդկական օվկիանոսով անցնելով 270 մղոն, այն նորից մտավ Խաղաղ օվկիանոսի ջրեր: Մինչև Սիդնեյ մնացել է մոտ հինգ հարյուր մղոն: **ՋՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ**, **Հնդկական եւ Խաղաղ օվկիանոսներ**

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» ամսագիր

Ինչպես անթերի վարել հաշվապահությունը եւ խուսափել հաշվապահական, հարկային եւ իրավաբանական սխալներից

▼ Օրենսդրական նորություններ - Պարզաբանումներ - Խորհրդատվություն

▼ «Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» - ամսագիր ղեկավարների եւ մասնագետների համար

Բաժանորդագրվելու համար զանգահարեք 54-24-81, 54-74-81

Տեղադրեք եւ ընթերցեք անվճար հայտարարություններ www.webstand.am կայքում

www.azg.am